

Зоран Вучић

Одговорност пред изговореним светом

Саша Хаџи Танчић: ЗАПИСАН СВРШИЋЕ СЕ СВЕТ, Градина,
Ниш, 1973.

Саша Хаџи Танчић својом првом збирком песама „Записан свршиће се свет“, сврстаних у шест циклуса: „Страх расте“, „Звук и помисао“, „Записано у звездама“, „Стих је сан сведока“, „Шикнуле таме“ и „Проповедање болести“ — објављује изговарање једног сложеног и самосвојног света. Ова књига је, по свему судећи, почетак првог и последњег путовања кроз свере унутрашњег, сложеног и особног поетског света у коме се обнавља, удваја и распада време будности, време сна и време смисла. Иако релативно млад, овај песник долази са већ изграђеном поетиком и песмом у којој нема ни трага од оне лабилности карактеристичне за песнике на старту. Хаџи Танчићев свет је оформљен већ на самом почетку. Отуда у његовој поезији та огољеност суштине и, рекао бих, сурова сажетост свеколиког искуства бића. Из песама избија опора зрелост и густина звука — умишљеност — понирање скоро сваким знаком у слушено битно, у суштину језика, у непознато оличено „мрачним силама“, а тиме и у судбину песме и песника. Песник је потпуно окренут свету, односно, његовој сложености, вишедимензионалности, вишезначности, па отуда и његов страх, његов немир, његова забринутост за судбину тог света. Отуда у поетском свету Хаџи Танчића у основи свега удвајање:

тежња да се проникне у заго-нетку унутрашњег, и намера да се одреде спољашње условности тога удвајања. Наиме, унутрашња кретања у бићу песника и спољашње просторно расуло условили су тежњу песника, да пре осталог, разграничи своју ноћ од ноћи космоса, а потом покуша проникнуће у свеукупност. Тај напор чини аутентичним глас песников који се отворе том страху што расте између тамних обала све-сти. Треба, дакле, ићи за суш-тином бивања и ствари и бића, треба одредити порекло болести и место утока, треба откри-ти узрок пада — треба у оби-љу свакодневног препознати судбинско и битно. Хаџи Тан-чић је схватио висину песни-чког задатка говорећи: „Познај себе у речи ноћи и смрти“ да би могао сићи у дубину света и пронаћи тај: „гранични запис гласа / да се звук сажме изну-тра“. Значи ништа није изгуб-љено у сажимању. То је тај прстен који се затвара око реч-и и учвршћује њено значење. Песник је спознао а потом и изговорио свет, и сад више ни-је важна његова судбина, већ судбина изговореног света, тј. песме.

Песник је схватио своју од-говорност пред изговореним светом и градећи своју прву књигу успео да оствари једно густо ткиво виђења, сажимају-ћи тај свет у аутентичну це-лину.

Ако у првенцу Саше Хаџи Тончића и има слабости оне су пре свега, у конструкцији стиха, у извесној искиданости и местимичном губљењу даха тежњом да се свуда досегне универзална дубина. Али то није

разлог да младом песнику не верујемо. Напротив, Саша Хаџи Танчић својом првом књигом потврђује своју стваралачку зрелост, што, морамо признати, није тако често случај са првим књигама младих писаца.